

Список літератури

1. *Временко Л.* Мегарегулятор фінансового ринка — стратегія будучого / Л. Временко // *Insurance Top*. — 2009. — № 3. — С. 4—5.
2. *Ткаченко Н. В.* Забезпечення фінансової стійкості страхових компаній: теорія, методологія та практика [Текст]: монографія / Н. В. Ткаченко; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — Черкаси: Черкаський ЦНТЕІ, 2009. — 570 с.
3. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації : монографія / Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А та ін. — Суми: Університетська книга, 2011. — 388 с.
4. *Ткаченко Н. В.* Міжнародний досвід регулювання перестрахових операцій / Н. В. Ткаченко // *Збірник наукових праць ЧДТУ*. — 2010. — № 22. — С. 58—66.
5. *Артамонов А. П.* Основные направления государственного регулирования перестрахования в соответствии с требованиями Международной Ассоциации органов страхового надзора / А. П. Артамонов // *Страховое дело*. — 2006, июль. — С. 55—64.

УДК 338.467

Ю. М. Коваленко,

канд. екон. наук, доцент,
професор кафедри фінансових ринків,
Національний університет державної податкової
служби України

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ФІНАНСОВИХ І СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

Численна різноманітність послуг потребує ефективної системи їх класифікації. Більшість дослідників обмежуються лише національною економікою і не беруть до уваги стандарти, що їх пропонують міжнародні організації. Наприклад, у СНР`2008 послуги як вид економічної діяльності поділяються на чотири категорії: споживчі (ресторани, готелі, домашні послуги); соціальні (освіта, медична допомога, благодійні послуги); виробничі (інжиніринг, консультації, фінансові і кредитні послуги); розподільчі (торговельні, транспортні, фрахт) (цит за: [1, с. 147]). ГАТС СОТ класифікує послуги так: ділові; послуги у галузі зв'язку і аудіовізуальні послуги, будівельні і пов'язані з ними інженерні послуги; дистриб'юторські послуги; послуги у галузі освіти; послуги, пов'язані з охороною навколишнього середовища; фінан-

сові послуги; послуги у галузі охорони здоров'я і соціального забезпечення; туризм і послуги, пов'язані з подорожами; послуги з організація відпочинку, культурних і спортивних заходів; транспортні послуги, інші послуги. Хоча у звітах СОТ можна зустріти комерційні, транспортні послуги, подорожі й інші комерційні послуги. Урешті-решт класифікатор ГАТС і національні класифікатори послуг країн — членів СОТ не завжди узгоджені між собою, що викликано довідковим характером першого.

Таблиця 1

ПИТОМА ВАГА КРАЇН СВІТУ У ЕКСПОРТІ ТА ІМПОРТІ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ (ОКРІМ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ) у 2005—2010 рр.*

Країна	Частка у 10 економіках у 2009/2010, %	Річні зміни, %			
		2005	2008	2009	2010
Експорт					
ЄС (27)	54,7/53,0	8	0	-20	1
США	23,4/23,6	9	0	-9	5
Швейцарія	6,8/6,4	4	0	-16	-2
Гонконг	4,8/5,1	16	-4	-6	12
Сінгапур	3,9/5,0	20	4	-7	31
Японія	2,0/1,5	-1	-12	-12	-25
Індія	1,5/2,4	34	27	-15	64
Канада	1,1/1,3	7	-4	-18	31
Корея	1,0/1,1	8	-5	-40	25
Норвегія	0,7/0,6	21	43	9	-13
	100,0/100,0	—	—	—	—
Імпорт					
ЄС (27)	61,8/60,0	7	4	-16	1
США	16,9/15,6	8	2	-18	-4
Індія	3,9/6,7	44	10	6	81
Канада	3,8/3,7	8	-3	-6	-2
Гонконг	3,4/3,4	24	12	5	6
Японія	3,1/3,1	3	10	-23	3
Сінгапур	2,1/2,4	22	12	-20	17
Швейцарія	1,9/1,7	16	19	-11	-9
Бразилія	1,7/1,7	22	42	41	4
Росія	1,5/1,6	14	41	-29	16
	100,0/100,0	—	—	—	—

* Складено на основі [2]

Враховуючи окремі особливості складання СНР, послуги потрібно вивчати і класифікувати відповідно до функцій окремих

секторів економіки, в т. ч. фінансового, де виробляються фінансові послуги, під якими зазвичай розуміється діяльність, що пов'язана з залученням і використанням грошових коштів юридичних і фізичних осіб. Останні вважаються споживачами фінансових послуг, але вони одночасно є донорами/реципієнтами фінансових ресурсів. Специфіка фінансових послуг (так само, як і фінансової та страхової діяльності) полягає в тому, що вони є складовою механізму перерозподілу фінансових ресурсів в економіці. Дані про експорт і імпорт фінансових і страхових послуг у світі і Україні наведені нами у табл. 1 і 2.

Таблиця 2

**ПИТОМА ВАГА РЕГІОНІВ СВІТУ У ЗАГАЛЬНОМУ ОБСЯЗІ ЕКСПОРТУ
ФІНАНСОВИХ І СТРАХОВИХ ПОСЛУГ у 2000—2010 рр., % ***

Ранг	Регіон	2000	2005	2009	2010
Фінансові послуги					
1	Європа	61,5	61,1	60,7	55,8
	ЄС (27)	н.д.	52,5	53,3	49,0
2	СНД	0,2	0,3	0,6	0,6
3	Північна Америка	23,2	23,3	23,2	23,1
4	Азія	11,9	12,6	12,3	16,2
5	Південна і Центральна Америка	0,9	0,7	1,1	1,3
	Весь світ	100,0	100,0	100,0	100,0
Страхові послуги					
1	Європа	н.д.	54,6	58,8	57,5
	ЄС (27)	н.д.	46,2	50,6	50,4
2	СНД	н.д.	0,8	1,2	1,0
3	Північна Америка	н.д.	25,0	23,5	24,8
4	Азія	н.д.	12,1	10,6	12,1
5	Південна і Центральна Америка	н.д.	2,7	2,3	1,7
	Весь світ	100,0	100,0	100,0	100,0

* Складено на основі [2]

Наведене наочно свідчить про збільшення експорту фінансових послуг, особливо країнами Азії, а також зміну їх ролі у сучасному житті, що можна пояснити: глобалізацією економічного життя; конкуренцією; змінами у фінансовій політиці і лібераліза-

цією торгівлі; розвитком аутсорсингу; появою нових фінансових інструментів; електронною торгівлею; універсалізацією фінансової діяльності; зростанням кількості людей пенсійного віку через збільшення середньої тривалості життя; посиленням урбанізації, що визначається розвитком великих міст, зростанням потреб у фінансових послугах; зростанням кількості іноземних інвесторів у формі фінансових інститутів.

Список літератури

1. Горловская И. Г. Дискуссионные вопросы теории и практики финансовых услуг / И. Г. Горловская. // Вестник Омского университета. Серия «Экономика». — 2008. — №2. — С. 145—152.

2. World Trade Organization Trade Statistics 2011 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2011_e/its11_toc_e.htm.

УДК 336.71:330.131.7

О. В. Ковальчук,

аспірант кафедри економічної теорії,
Львівська комерційна академія

УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ РИЗИКОМ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У БАНКУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ БАНКІВСЬКИМ І СТРАХОВИМ СЕГМЕНТАМИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Поглиблення інтеграційних процесів, які пов'язані із злиттям банківського та страхового бізнесу в Україні, створення фінансових супермаркетів, банківських об'єднань і стратегічних альянсів фінансових інституцій за участю банків, що виступають у ролі материнських структур та страхових компаній, зумовлено розширенням переліку пропонованих банками продуктів і послуг, посиленні конкурентних позицій на фінансовому ринку та підвищенні рівня прибутковості. Це веде до ускладнення існуючих форм взаємодії та партнерства між банками з однієї сторони та страховими компаніями з іншої. При цьому, важливим для банку є фінансова надійність і стабільність його контрагентів і партнерів, що не призведе до погіршення фінансового стану самого банку та не поставить під загрозу його діяльність. Зазначена ситуація